

De veralgemening van de tweede pensioenpijler in het licht van de loonnorm

Glenn Rayp (Universiteit Gent)

November 21, 2022

Structuur van de uiteenzetting

Veralgemening aanvullend pensioen en verhoging bijdragepercentage tot 3% jaarlijks brutoloon

1. De impact van de veralgemening op de loonmassa & de CRB-loonmarge
2. De institutionele heterogeniteit van de tweede pensioenpijler & de wet op het concurrentievermogen
3. Opportuniteit veralgemening tweede pensioenpijler

Veralgemening van de tweede pensioenpijler & de loonmarge I

Enkele algemene kenmerken:

- ▶ Deelname 2^e pensioenpijler (Sigedis, 2019)

Tabel 1. Deelname aan de tweede pensioenpijler bij Belgische werknemers in 2019

Aanvullende pensioenopbouw in 2019?	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	#	%	#	%	#	%
Geen	553.590	29	774.658	43	1.328.248	36
Wel	1.363.873	71	1.019.390	57	2.383.263	64
Totaal	1.917.463	100	1.794.048	100	3.711.511	100

Veralgemening van de tweede pensioenpijler & de loonmarge II

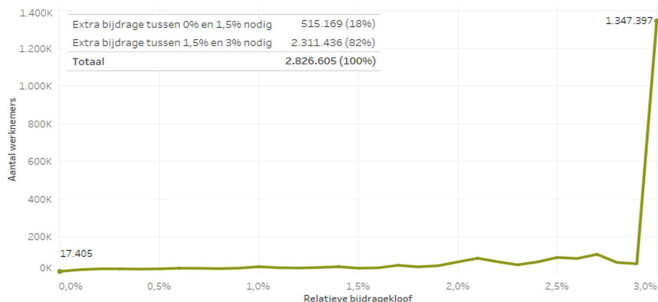
► Verdeling naar bijdragepercentage (Sigedis, 2019)

Tabel 2. Bijdragepercentage voor aanvullende pensioenopbouw bij de Belgische werknemers In 2019 – verdeling

Bijdragepercentage in categorieën	Werknemers		
	#	%	
0% - geen aanvullende pensioenopbouw in 2019	1.328.248	36	76% haalt het streefdoel niet
Meer dan 0%, minder dan of gelijk aan 3%	1.498.357	40	
Meer dan 3%, minder dan of gelijk aan 6%	471.552	13	24% haalt streefdoel
Meer dan 6%, minder dan of gelijk aan 10%	203.963	5	
Meer dan 10%, minder dan of gelijk aan 20%	132.244	4	
Meer dan 20%, minder dan of gelijk aan 30%	37.255	1	
Meer dan 30%, minder dan of gelijk aan 50%	23.193	1	
Meer dan 50%, minder dan of gelijk aan 100%	10.598	0	
Meer dan 100%	6.101	0	
Totaal	3.711.511	100	

Veralgemening van de tweede pensioenpijler & de loonmarge III

- ▶ Verdeling van de werknemers met een bijdragepercentage < 3% (Sigedis, 2019)

Veralgemening van de tweede pensioenpijler & de loonmarge IV

Additionele jaarlijkse bijdrage in absolute termen ivf. de veralgemening van de 2^e pijler & 3% bijdragepercentage (Sigedis, 17/11/2022)

► Alle werknemers (Sigedis, 2019)

Gratiek 7. Absolute bijdragekloof voor werknemers die het bijdragepercentage van 3% niet bereiken – gemiddelde, mediaan & totaal

Veralgemening van de tweede pensioenpijler & de loonmarge V

- ▶ Uitsplitsing privé-sector & overheid (Sigedis, 17/11/2022)

Sector	Werknemers		Bijdragekloof	
	#	%	€	%
Combinatie	99.992	3,54%	€ 61.606.289	3,97%
Overheid - onderwijs	435.743	15,42%	€ 274.958.774	17,72%
Privé	2.290.870	81,05%	€ 1.214.715.964	78,30%
Totaal	2.826.605	100,00%	€ 1.551.281.027	100,00%

Veralgemening van de tweede pensioenpijler & de loonmarge VI

In termen van de loonmassa (CRB, 2021)

Tabel 4-1: Wegwerking van de effecten van de taxshift uit de loonmassa D1 van de privésector in 2016 en in de jaren daarna

D1 (miljoenen euro's)	Bron	2016	2017	2018	2019
D1 voor wegwerking effecten taxshift	INR	158194	163911	169614	176010
Kosten taxshift zonder Competitiviteitspact (gecumuleerd bedrag)	RSZ	1176	1807	2435	2773
D1 na wegwerking effecten taxshift		159370	165717	172050	178783

Groei van D1	2016	2017	2018	2019
Voor wegwerking effecten taxshift	1,5%	3,6%	3,5%	3,8%
Na wegwerking effecten taxshift	2,3%	4,0%	3,8%	3,9%

Groei van de ULK's	2016	2017	2018	2019
Voor wegwerking effecten taxshift	-0,36%	1,35%	1,47%	2,32%
Na wegwerking effecten taxshift	0,38%	1,71%	1,81%	2,46%

Veralgemening van de tweede pensioenpijler & de loonmarge VII

- ▶ Kost in termen van de aangepaste loonmassa: 0,68% – 0,71%
- ▶ maximaal beschikbare marge loonkostontwikkeling 2020-2021 : 0,4%

Heterogeniteit institutionele structuur 2^e pensioenpijler I

- ▶ Verdeling aangesloten werknemers < 3% bijdragepercentage, volgens type pensioenplan (Sigedis, 2019)

Tabel 11. Aantal actief aangesloten werknemers die het bijdragepercentage van 3% niet bereiken in 2019 – naar soort pensioenplan en extra bijdrage nodig voor streefdoel

Soort pensioenplan	Extra bijdragepercentage nodig tot 3% bijdrage	Aantal aangeslotenen
Sectorplan	Extra bijdrage tussen 0% en 1,5% nodig	229.543 (24%)
	Extra bijdrage tussen 1,5% en 3% nodig	720.069 (76%)
Ondernemingsplan	Extra bijdrage tussen 0% en 1,5% nodig	218.711 (52%)
	Extra bijdrage tussen 1,5% en 3% nodig	204.549 (48%)
Combinatie van plannen	Extra bijdrage tussen 0% en 1,5% nodig	69.121 (53%)
	Extra bijdrage tussen 1,5% en 3% nodig	61.713 (47%)
Totaal		1.503.706

Heterogeniteit institutionele structuur 2^e pensioenpijler II

- ▶ Verdeling aangesloten & niet-aangesloten werknemers per sector en bijdragepercentage (Sigedis, 2019)

Tabel 5. Bijdragepercentage voor aanvullende pensioenopbouw bij Belgische werknemers in 2019 – per sector

Sector	Geen bijdrage in 2019	Onder de 3% drempel	Boven (op) 3% drempel
A - Landbouw, bosbouw en visserij	14.337 (58%)	8.655 (35%)	1.601 (7%)
B - Winning van delfstoffen	445 (21%)	999 (47%)	683 (32%)
C - Industrie	39.809 (10%)	188.025 (47%)	170.253 (43%)
D - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	571 (4%)	1.560 (10%)	14.055 (87%)
E - Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	7.936 (28%)	11.395 (40%)	9.500 (33%)
F - Bouwnijverheid	25.751 (14%)	119.720 (64%)	40.826 (22%)
G - Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	212.321 (47%)	124.504 (27%)	117.456 (26%)
H - Vervoer en opslag	29.722 (17%)	100.106 (57%)	46.613 (26%)
I - Verschaffen van accommodatie en maaltijden	30.228 (22%)	95.150 (70%)	10.290 (8%)
J - Informatie en communicatie	18.727 (19%)	31.899 (33%)	46.422 (48%)
K - Financiële activiteiten en verzekeringen	12.167 (12%)	11.499 (11%)	79.881 (77%)
L - Exploitatie van en handel in onroerend goed	7.540 (28%)	6.628 (25%)	12.401 (47%)
M - Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	45.688 (30%)	36.913 (24%)	71.678 (46%)
N - Administratieve en ondersteunende diensten	220.163 (65%)	80.055 (24%)	37.135 (11%)
O - Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	49.766 (45%)	23.556 (21%)	38.012 (34%)
P - Onderwijs	148.034 (76%)	25.945 (13%)	21.379 (11%)
Q - Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	110.254 (23%)	324.409 (69%)	35.448 (8%)
R - Kunst, amusement en recreatie	25.703 (59%)	11.588 (27%)	6.204 (14%)
S - Overige diensten	38.484 (59%)	10.389 (16%)	16.077 (25%)
T - Huishoudens als werkgever	2.436 (75%)	190 (6%)	643 (20%)
U - Extraterritoriale organisaties en lichamen	2.028 (64%)	230 (7%)	912 (29%)
Combinatie van sectoren	286.138 (45%)	284.942 (45%)	67.545 (11%)
Totaal aantal werknemers	1.928.248 (36%)	1.498.357 (41%)	845.014 (23%)

Heterogeniteit institutionele structuur 2^e pensioenpijler III

- ▶ Heterogeniteit:
 - ▶ Wet op het Concurrentievermogen (1996), art 10
"Voor de berekening van de loonkostenontwikkeling worden niet meegerekend...de bijdragen gestort in het kader van de pensioenstelsels die voldoen aan de voorwaarden bedoeld in titel II, hoofdstuk II, afdeling II, van (de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen)" (28 sectorale fondsen. FSMA, 2021, tabel 63)
 - ▶ verschillen in extra-bijdragen tussen sector- en ondernemingsplannen
 - ▶ verschillen tussen sectoren aangeslotenen & niet-aangesloten en gemiddeld/mediaan bijdragepercentage
 - ▶ zeer ongelijke effecten op bedrijfs- en sectorvlak van de veralgemening van het aanvullend pensioen

Opportunitieit veralgemening 2^e pensioenpijler anno 2022 ?

- ▶ Inflatiegraad $\approx 10\%$
- ▶ pensioensparen bij hoge inflatie ?
- ▶ inflatieprognose ?
 - ▶ evolutie energieprijzen (3-5 moeilijke jaren)
 - ▶ Defence, deglobalisation, decarbonisation ?

Dank u wel voor uw aandacht.

Vragen of opmerkingen ?